

Els Comtes de Peralada & Mallorca

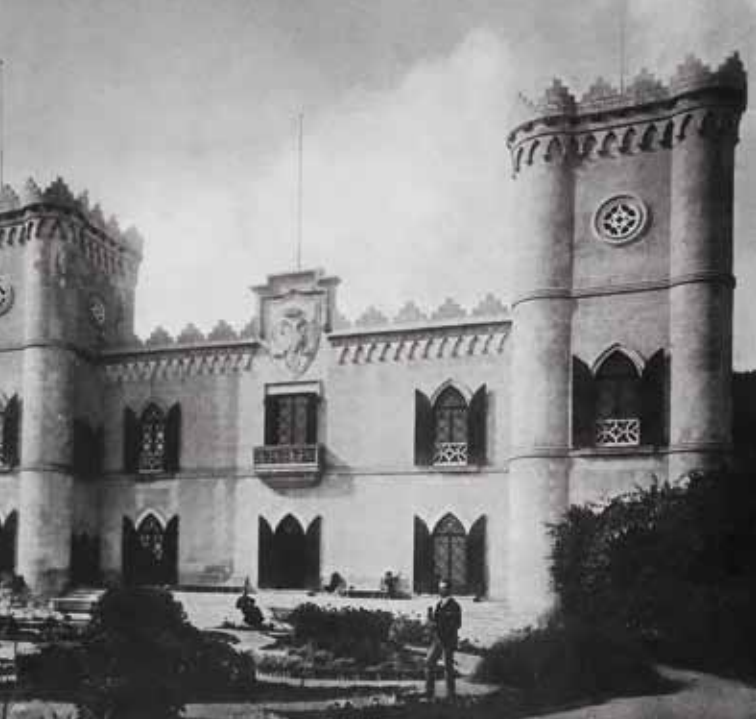
BIBLIOTECA DEL
CASTELL DE PERALADA

Els Comtes de Peralada & Mallorca

Els Rocabertí han estat una de les nissagues nobiliàries més importants de Catalunya i Mallorca i, per tant, de la Corona d'Aragó. Aquest llinatge que té el seu origen el s. ix amb Dalmau de Rocabertí, en el decurs dels segles ha sobresortit pels seus vincles amb diversos membres de la reialesa: el primer va ser Jaume I, els comtes Dalmau V i el seu fill Jofre III acompanyaren al rei a la conquesta de Mallorca. A partir d'aquest moment s'inicia la relació amb l'illa que perdurarà fins a l'extinció de la nissaga, a finals del segle XIX. I, en el decurs dels segles, diferents membres de la nissaga s'han destacat per haver format part de diferents estaments nobiliaris, polítics o eclesiàstics.

Els Rocabertí portaven, també, altres cognoms com els Verí, Boixadors, Cotoner, Pacs/Pax de manera que, estaven emparentats amb diverses famílies mallorquines d'alt rang.

Els darrers membres de la nissaga foren D. Tomàs de Rocabertí, D. Antoni i Da. Joana Adelaida de Rocabertí casada amb Ramon Despuig Fortuny, VIII comte de Montenegro, qui com a nebot del cardenal Despuig, fou l'hereter de Raixa. En morir Joana Adelaida (l'any 1899), el darrer membre de la nissaga, la propietat va passar a Fernando Trullols/Truyols, marquès de la Torre i a Josep Despuig González de Valbuena.

Castell de Bendinat

Finalment, l'any 1923, Peralada es desvincula definitivament dels hereters mallorquins en vendre el conjunt monumental a l'industrial barceloní Miquel Mateu. L'arxiu de la família fou traslladat a Palma, annexionant-se a l'arxiu del marquès de la Torre; de manera que, a partir de llavors tota la documentació dels Rocabertí i de les seves possessions a Catalunya, es troba custodiada a Mallorca. Fa pocs anys els descendents varen oferir l'arxiu al Govern Balear i, avui en dia, es pot consultar a l'Arxiu del Regne de Mallorca, del qual n'és director el sr. Ricard Urgell.

D'altra banda a l'Arxiu Municipal de Palma de Mallorca, del qual n'és el director el sr. Pere de Montaner, comte de Zavellà (un dels títols que ostentaven els Rocabertí), també custodia documentació relacionada amb els comtes de Peralada, així com l'arxiu de Casa Vivot de Palma de Mallorca.

Des de la Biblioteca de Peralada hem volgut retre homenatge a aquesta nissaga, reivindicar i recuperar

els vincles amb l'illa i donar a conèixer arreu la seva relació entre ambdós territoris: Peralada i Mallorca// Mallorca i Peralada.

Per aquest motiu, des de fa dos anys, s'està preparant l'exposició "Els comtes de Peralada i Mallorca", que s'inaugurarà el proper mes de juny, amb la previsió de publicar un catàleg i realització de conferències.

Com ja s'ha dit anteriorment, amb aquesta exposició es pretén veure la relació dels comtes de Peralada amb Mallorca: els vincles familiars, les possessions i la incidència de les seves vivències en la restauració del Castell i el Convent del Carme, a Peralada.

Com a fet extraordinari l'exposició mostrarà documents dels comtes de Peralada (família Rocabertí), custodiats a l'Arxiu del Regne de Mallorca (Palma), documents particulars procedents de Casa Vivot i valuosos llibres i objectes personals preservats a la Biblioteca, a l'Arxiu i al Museu del Castell de Peralada, d'aquesta família extingida a finals del segle XIX.

Dels importants fons de la Biblioteca de Peralada s'ha seleccionat el material bibliogràfic i documental gràcies al qual es podrà veure la relació dels comtes de Peralada amb algunes de les possessions més importants de l'illa com Raixa (Bunyolí), Bendinat (Calvià) o Ca'n Puig a Palma. Les relacions amb importants prohoms mallorquins com el cardenal Despuig i cronistes mallorquins com Joan Dameto, Vicente Mut, Joaquim M. Bover, Antoni Furió o Álvaro Campaner.

L'exposició bibliogràfica i documental es complementarà amb peces del fons museístic, amb mobiliari i quadres i retaules que pertanyien als comtes de Peralada, de pintors mallorquins: Antoni Ribas/Ribes, Fausto Morell o el del cercle de Guillem Mesquida. Així mateix es mostraran retrats de la família fets pel millor retratista del segle XIX, Vicente López.

INÉS PADROSA GORGOT

Retaule de Santo Tomás de Villanueva de Fausto Morell

Antoni Ribas

Los Condes de Peralada & Mallorca

Los Rocabertí han sido uno de los linajes nobiliarios más importantes de Cataluña y Mallorca y, por tanto, de la Corona de Aragón. Esta estirpe que tiene su origen el s. ix con Dalmau de Rocabertí, con el paso de los siglos ha sobresalido por sus vínculos con varios miembros de la realeza: el primero fue Jaume I, los condes Dalmau V y su hijo Jofre III acompañaron al rey a la conquista de Mallorca. A partir de este momento se inicia la relación con la isla, relación que perdurará hasta la extinción de la casta, a finales del siglo xix. Y, con el paso de los siglos, diferentes miembros de la estirpe han destacado por formar parte de diferentes estamentos nobiliarios, políticos o eclesiásticos.

Los Rocabertí llevaban, también, otros apellidos como Verí, Boixadors, Cotoner, Pacs/Pax de forma que, estaban emparentados con varias familias mallorquinas de alto rango.

Los últimos miembros de la estirpe fueron Don Tomás de Rocabertí, Don Antonio y Doña Juana Adelaida de Rocabertí casada con Ramon Despuig Fortuny, VIII conde de Montenegro, quien como sobrino del cardenal Despuig, fue heredero de Raixa. Al morir Juana Adelaida (en 1899), el último miembro de la estirpe, la propiedad pasó a Fernando Trullols/Truyols, marqués de la Torre y a José Despuig González de Valbuena.

Castell de Peralada

Finalmente, el año 1923, Peralada se desvincula definitivamente de los herederos de Mallorca al vender el conjunto monumental al industrial barcelonés Miquel Mateu. El archivo de la familia fue trasladado a Palma, anexionándose al archivo del marqués de la Torre; de manera que, a partir de entonces toda la documentación de los Rocabertí y de sus posesiones en Cataluña, se encuentra custodiada en Mallorca. Hace pocos años, los descendientes ofrecieron el archivo al Govern Balear y, hoy por hoy, se puede consultar en el Arxiu del Regne de Mallorca, del que es director el sr. Ricard Urgell.

Por otra parte, en el Arxiu Municipal de Palma de Mallorca, del que es director el sr. Pere de Montaner, conde de Zavellà (uno de los títulos que ostentaban los Rocabertí), también se custodia documentación relacionada con los condes de Peralada, así como el archivo de Casa Vivot de Palma de Mallorca.

Desde la Biblioteca de Peralada hemos querido rendir homenaje a esta casta, reivindicar y recuperar los vínculos con la isla y dar a conocer la relación entre ambos territorios: Peralada y Mallorca//Mallorca y Peralada. Por ello, desde hace un par de años se está pre-

parando la exposición “Los condes de Peralada y Mallorca”, que se inaugurará el próximo mes de junio, con la previsión de publicar un catálogo y realizar conferencias.

Como ya se ha dicho anteriormente, con esta exposición se pretende ver la relación de los condes de Peralada con Mallorca: los vínculos familiares, las posesiones y la incidencia de sus vivencias en la restauración del Castillo y el Convento del Carme, en Peralada.

Como hecho extraordinario, la exposición mostrará documentos de los condes de Peralada (familia Rocabertí), custodiados en el Arxiu del Regne de Mallorca (Palma), documentos particulares procedentes de Casa Vivot y valiosos libros y objetos personales preservados en la Biblioteca, en el Archivo y en el Museo del Castillo de Peralada, de esta familia extinguida a finales del siglo XIX.

De los importantes fondos de la Biblioteca de Peralada se ha seleccionado el material bibliográfico y documental y gracias a él se podrá ver la relación de los condes de Peralada con algunas de las posesiones más importantes de la isla como Raixa (Bunyolí), Bendinat (Calvià) o Can Puig a Palma. Las relaciones con importantes prohombres mallorquines como el cardenal Despuig y cronistas mallorquines como Joan Dameto, Vicente Mut, Joaquim M. Bover, Antonio Furió o Álvaro Campaner.

La exposición bibliográfica y documental se complementará con piezas del fondo museístico, con mobiliario y cuadros y retablos que pertenecieron a los condes de Peralada, de pintores mallorquines: Antoni Ribas/Ribes, Fausto Morell o el del círculo de Guillem Mesquida. Así mismo, se mostrarán retratos de la familia hechos por el mejor retratista del s. XIX, Vicente López.

INÉS PADROSA GORGOT

MUSEU DEL CASTELL DE PERALADA
GRUP PERALADA

L'exposició Els Comtes de Peralada i Mallorca
està integrada dins la visita
general al Museu del Castell de Peralada

La exposición Los Condes de Peralada y Mallorca
está integrada dentro de la visita
general al Museu del Castell de Peralada

PLAÇA DEL CARME, S/N - PERALADA
TEL. +34 972 53 81 25
WWW.MUSEUCASTELLPERALADA.COM